

דבר המערכת

לקראת הילולת הרה"ק בעל ה"שם שלמה" ממונקאטש זיע"א החל ב-כ"א סיון

רבינו בעל השם שלמה בנו של הרה"ק רבי אלעזר מלאנצוט בן רבינו הבני יששכר זיע"ע, נולד בשנת תקצ"ב, וידוע שרבינו הבני יששכר חיבבו מאוד והשתעשעו איתו ויעדו לגדלות, בספר בית שלמה מובא הסיפור דלהלן: לכן רבינו רבי אלעזר נפטרו שתי בנות בעת המגיפה בשנת תקצ"א, בהיותו בריב"ט, אשתו הייתה שבורה מאוד מתסרדיה הנוראה, וסרבה להתנחם, ובה בעלה רבי אלעזר לרבינו אודות אשתו, ויאמר לה רבינו אל תבכי, תתברשי כי יוולד לכם בן עם אור גדול, ואכן כעבור שנה בשנת תקצ"ב נולד להם בן במו"ט, ושלו לקראו לרבינו הבני" להיות המוהל והסנדק, אך בגלל הקור העז לא יכל לבוא, והורה לתת לרך הנולד את השם "שלמה" כי "שלום ואמת יהיה בימיו". כאשר הגיע רבינו לביתם לאחר כמה חדשים, לקח התינוק בידיו, התבונן בו ואמר לאמו, "ב"ה הטבתי לראות ולא שגיתי בדמינוי ח"ו כי גדול בקרבך, וכאשר הבטחתיך, כך יהי נקוה להשי"ת כי הבן הלוה יהיה לכליל תפארת".

פעם בחג השבועות החזיק רבינו את נכדו שלמה על ברכיו, והסביר לו ענינו של חג השבועות, והוא שיום א' של שבועות הינו בחינת חקיקה ושרטוט, ויום ב' של החג הוא בגדר כתיבה, שמע זאת אחד מחסידיו ושאלו בפליאה: וכי מסוגל ילד להבין דברים עמוקים כאלו? החזיר לו רבינו: דברים שאמרת על חג הקדוש הם ענין גם לתינוק זה, מה שזורעים בלב הילד הוא מין חקיקה ושרטוט, אך מה שאומרים למבוגר הוא כתיבה.

ואכן רבינו בעל ה"שם שלמה" חזר למונקאטש, כידוע היה רבינו הבני" רב במונקאטש עד שנת תקצ"א, וברח משם אחרי רדיפות רבות מצד השלטונות וגם ע"י פורק עול מתקוממים רח"ל, והדבר כאב לרבינו מאוד, כי היה לו במונקאטש קהילה גדולה אשר העריצו מאוד והיה להם למורה דרך, והנהיג להם תקנות, ורבינו פחד שכל עמלו יד לטמיון, ורבינו שלח להם מכתבי חיזוק לבל יפלו ברוחם, ויהירו לשמור על המנהגים והתקנות שהנהיג להם, ויבוא יום ויקבלו חיזוק, ואכן לא ארך זמן רב וכנודו בעל ה"שם שלמה" שנולד מיד אחרי עזיבת רבינו את מונקאטש חזר למונקאטש, והמשיך את הנהגת זקינו הבני" בעוז ובגבורה,

פעם כאשר שבת בעל ה"שם שלמה" בימים האחרונים של חג הפסח אצל הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנו, וכיבדו הרה"ק מצאנו שיעבור לפני התיבה בתפילת שחרית, אחר התפילה שיבא מאוד הרה"ק מצאנו את תפילת הרה"ק ממונקאטש ואמר למקורביו: "אין אתם מבינים ויודעים להכיר במחותני איך כי קול מר זקינו הקדוש בעל הבני יששכר מדברת מתוך גרונו, ומפני זה קובע ברכות וחשיבות בפני עצמו.

וסיימתי דברי הערב ליל שישי בהעלותך, ח"י סיון ליל הילולת הרה"ק "הסבא קדישא" רבי ישכר בער מראדישיץ זצוק"ל, (אשר רבינו הבני" היה איתו תלמיד חבר אצל רבותיהם החוזה מלובלין והמגיד מקאזניץ עם הרבי ר"נ מרופשיץ זיע"א), כאשר בשנים שלפני השואה היו נוסעים אלפים ורבות לעלות לציון קדשו, עד כדי כך שאלו שרצו להגיע סמוך לציון באו שם כמה ימים לפני יום ההילולא, והרבה אנשים היו אשר נושעו שם בתפלתם על הציון הק' ביום ההילולא, פעם אמר הסב"ק: יבוא יום שהעולם יבואו אלי עם פתקאות ולא ישמעו ממני שום מענה על בקשותיהם ויהיו נושעים אצלי כאילו השבתי להם תשובה. זיע"א.

בברכת לבתא לבא,
ידידכם, פנחס בנימין בן אנה לאה

אגרא דכלה

הקטעים [בסוגריים מרובעים] הינו הוספות מרבינו בענין זה, ממקומות אחרים:

ויעש כן אהרן אל מול פני וכו' כאשר צוה וכו'. דרשו רז"ל (ספרי) הובא ברש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. והנה הוקשה להם למה לנו להשמיענו שעשה כן, וכל הפסוק מיותר, על כן דרשו כנ"ל, אבל אף על פי כן טעמא בעי מהו השבח הגדול לאהרן קדוש י"י שלא שינה, וכי סלקא דעתך אפילו לפחותי ערך לשנות ממאמרו השי". ונראה לפרש דהנה איתא בס"ח שהיה צדיק אחד דבוק מאוד בדביקות נפלא להשי", והבריות לא היו יודעים ערכו הנפלא, ועשוהו לשמש בבית הכנסת והיה ממלא הנרות של בית הכנסת שמו, ומחשבתו היה משוטט באהבת יוצרו, והיה שופך השמן אצל הכלים מבלי הודע עד שחשבוהו למשוגע, עד שחכם העיר הרגיש שזה מגודל דביקותו, ואמר להם שאותו השמש יהיה לחכם במקומו, והוא יהיה לשמש תחתיו. והנה תתבונן מזה כי יש צדיקים אשר לגודל דביקותם בקונם, מתבטל הרגש גופם ואינם יודעים לאמן ידם במעשה מורגש בעשיה, יתר מרעהו צדיק אחר לגודל קדושת גופו, הגם שהוא דבוק בקונו, עם כל זה יפעול בגופו במעשה מורגש מבלי שינוי, והבן.

והנה כוונת הדלקת המנורה בבית המקדש הוא כוונת עצומות לייחד כל המאורות, והנה אהרן קדוש י"י כיוון כל הכוונות האלה בדביקות נפלא, ואף על פי כן לא נתבטלו הרגשותיו ונתן השמן בהמנורה ולא נשפך לחוץ. וזה שאמרו רז"ל להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, היינו שלא עשה כמעשה אדוות חסיד, הגם שהדליק עם כל הכוונות הנוראות בדביקות נפלאות. ומה יונעם לזה פירוש הפסוק ויעש כן אהרן, (היינו שלא שינה כלל הן במעשה הגופני הן ברוחני, ומפרש מה עשה) אל מול פני המנורה העלה נרותיה (ולא שפך לחוץ, וגם במעשה הרוחני לא החסיר הכוונה בדביקות) כאשר צוה י"י את משה (מבלי מגרעת), והבן:

אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע וכו' הקדוש בעל אור החיים דקדק מה זה שאמרו למ"ה נגרע בלשון מתמיה, הלא הם במו פיהם אמרו על מה ולמה להיותם טמאים, עיין שם בדברי קדשו תירוציו היקרים. ונ"ל הקטן עוד בהעיר עוד למה אמרו לנפש אדם, ולא סגי בנפש בלבד, וגם הקדוש הנ"ל דקדק זה, עיין שם. והנראה דעיקר תואר אדם הוא להצדיק אתם קרויין אד"ם (יבמות ס"א ע"א), בגימטריא מ"ה כמספר השם הקדוש. והנה אמרו רז"ל (כתובות ק"ג ע"ב) משמת רבי בטלה כהונה, עיין שם בתוספות כתובות (ד"ה אות) וביבמות (ד"ה) דהצדיקים אין מטמאין, הגם שיש דיעות בזה שם בתוספות, עם כל זה יש סמך לזה מירושלמי

(ברכות פ"ג ה"א) כשמת רבי הוה מכרוז אין כהונה היום, וכן במדרש שוחר טוב (שוח"ט משלי פ"ט ג') שאליהו ז"ל נתעסק בקבורת ר' עקיבא, ואמר לתלמידיו שהצדיקים אינן מטמאין, וכן נהגין בארעא קדישא עד היום שהכהנים הולכים על קברי הקדושים. והנה לפי זה אותן האנשים היו נושאי ארונו של יוסף לחד מאן דאמר (סוכה כ"ה ע"ב), או שטימאו את עצמם לנדב ואביוהו קדושי עליונין לחד מאן דאמר שהיו מישאל ואלצפן, וחשבו בקל וחומר הלא טומאת הכהנים הוא בלא ונדחה אצל הצדיקים, והכהנים קדושה יתירה נוהגת בהם, מכל שכן שלא יטמאו את האדם להיות נדחה מקרבן פסח. וז"ש אנחנו טמאים (רק) לנפש אדם (קדושה), שלא שלטה בבשרם זוהמת הנחש ואין בהם טומאה, אם כן למה נגרע כו', נ"ל, ואחשבה באפשר משום הכי לא נאמר להם שום תשובה רק לישראל בכלל, והאמת הם עשו את הפסח במועדו. והנה בבנות צלפחד נאמר להם תשובה, מה שאין כן בכאן אי אפשר לבאר זה, כי כל אחד יאמר כן, והבן כי עמוק הוא:

עשה לך שתי חצוצרות כסף וכו', הרב הקדוש מהר"ב זצוק"ל פירש חצוצרות, מלשון חצאי צורות, עיין שם דבריו כי מאוד עמקו מחשבותיו. ועל פי דבריו הקדושים נ"ל לפרש, דהנה הנפש היורדת לגוף האדם היא מהשכינה אם הבנים, וכבר ידעת כי הרוחנית לא יעתק ממקום למקום רק יתרבה, ואפילו שיורד ממקומו אף על פי כן ישאר במקום הראשון. והנה הנשמה גם כן הגם שיורדת לגוף האדם, עם כל זה תשאר בצורתה במלכות שמים אם הבנים, על כן תקרא הנשמה שתי חצאי צורות חציה למעלה וחציה למטה. והנה כבר ידעת שהנשמה כלולה מרמ"ח איברים רוחניים דמיון הגוף, והנה נתן השי" לעמו רמ"ח מצות עשין להאיר על ידם רמ"ח איברי הנשמה, היינו שיאירו בה רמ"ח איברין דמלכא, היינו רמ"ח עליונים שבחלק הנשמה אשר היא ספונה למעלה בשכינה, ואז מתדבקין רמ"ח ברמ"ח, בסוד הבן יקיר לי וכו' רח"ם ארחמני' וכו' (ירמיה לא יט). וזה סוד אברה"ם אברה"ם (בראשית כ"א) ב' פעמים רמ"ח, (כתוב אצלנו במקום אחר). ובהיפך יובן הדבר בהיפך, בשומו מסך המבדיל ח"ו כשלא ישתוקק לדבק בחלק הנשמה העליונה על ידי המצות, אזי כמים הפנים לפנים, והבן, וזה סוד מלכות' שמים שלימה (ברכות י"ד ע"ב), כי ב' פעמים רמ"ח בגימטריא מלכות'. והבן, וזה עשה לך שתי חצוצרות (היינו השתי חצאי צורות), כסף שיהיו משתוקקים זה לזה זה לקבל זה להשפיע, ויהיה מלכות' שמים שלימה, והכל על ידי קיום המצות, וגם שאר הפסוק יש לפרש על דרך זה, ולא הארכנו כעת:

אל נא תשת עלינו חטאת כו', להבין ענין ואמרו שלא ישים החטאת עליהם, שמונבן מזה

חטאתיכם, גם מהשגגות הנעשים כעת מהעונות, גם מזה יטהר אתכם ויעשה להם לבושי טהרה כי יהיה זכיות, ואימתי יהיה זה לפני יי' תטהרו, כשתשמחו לפני יי' שבעת ימים, היינו בחג הקדוש זה יהיה תשובה מאהבה. וגם ירצה לפני יי', כשתקחו הד' מינים אשר מרמזים לשם הנכבד, וגם על הד' מינים לא השליט עליהם שום שר רק הש"י לבדו, אז תטהרו מאותן השגגות הנעשים כעת מהזדונות, יתהווה לזכיות לטהרה לכם מלבושי כבוד, והבין:

בתורת כהנים (פ"ב ד'). כך היה מתודה חטאתי עויתי פשעתי וכו', מהו שמשא אומר נושא עון ופשע וחטאה ונקמה (שמות לד ז), ואומר והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעייהם לכל חטאתם (ויקרא טז כא), אלא כיון שהיה מתודה על הזדונות רק לשגגות, גדלה חסדו ית"ש שמעביר גם השגגות.

וכן מביא בספר בני יששכר - מאמרי חדש ניסן - מאמר ג' וזלה"ק: משא"כ כשאחר התשובה עולה למעלת התשובה תשובה מאהבה לעסוק במצות הש"י באהבה בבחינת ועשה טוב הנה על ידי תשובה מאהבה זדונות נעשים זכיות והוא התשובה של נחת, כי מבחינת אהבה הנה נחת ינחת איש אשר כמוהו באהבת הש"י ישתעשע באהבים בעבודתו, והנה ידוע לך תשובה תתאה מיראה הוא בבחינת ה' בתראה יראת ד' לחיים [משלי כט כג] מורא מלכות, ירא את ד' בני ומלך [שם כד כא], וזה לא נקרא עשיה כי היראה עיקרה בלב, ותשובה יעילאה הוא תשובה מאהבה (בבחינת ועשה טוב) הוא בבחינת ה' ראשונה בינה שבת הגדול יובל העליון המוציא אדם לחירות ומשם תשועת הגאולה:]

מה שאין כן כעת לא נשאר שום רישום, ופעולת הרע תחול על ראש שונאי ציון ירושלים, והבין:

[ועיין עוד בספרי רבינו בענין מעלת תשובה מאהבה, וזלה"ק באגרא דכלה סוכות: בהגיע החג הק' ישראל עושים תשובה מאהבה בעוסקם במצות הש"י באהבה ושמחה רבה, ועל ידי כך נעשים זדונות זכיות, ואם כן יום א' דחג מיקרי ראשון לחשבון עונות, שמביאים לחשבון כל העונות ומחפשין אחריהם, כדי שיתוספו זכיותיהם כי מהם נעשה זכיות. וזכה יש לפרש בעת ההוא וכו' יבוקש עון בית וכו' (ירמיה נ כ), והבין. ולפי זה יש לפרש בכאן דהכי קאמר כי ביום הזה יכפר עליכם, כפרה היא קינוח והסרה לעונות ויהיה כשגגות, והכוונה מהש"י על התכלית שאחר כך רוצה לטהר אתכם כעצם השמים לטהר מכל ועל המרדים כאילו הם שגגות, עכ"ל. והנה הוא מוקשה אינו מובן. אבל יתבאר הדבר לדעת, כיון שאומר שמתודה בסדר הזה חטאתי (שוגג), עויתי (מזיד), פשעתי (מרד). אם כן מהו זה שמשא מפרא את הש"י שהוא נושא עון (מזיד), ופשע (מרד), וחטאה (שוגג), הלא כיון שנושא וסולח אפילו לזדונות ולמרדים, מכל שכן שסולח לשגגות. וכן מ"ש והתודה עליו את כל עונות בני ישראל (מזיד), ואת כל פשעייהם (מרד), לכל חטאתם (שוגג). אלא כיון שהיה מתודה על הזדונות ועל המרדים כאילו הם שגגות, (כי העושה תשובה מיראה זדונות נעשים כשגגות (יומא פ"ו ע"ב), ואם כן נשארים בידם שגגות, ואחר כך בעושה תשובה מאהבה, הנה הטוב וסלח מכפר גם השגגות ומחשבם לזכיות, וזה תפארתו ית"ש ביתר שאת, הגם שכבר כיפר שלא יחשבו לזדונות ומרדים

ישראל, ונשא השעיר עליו את כל עונותם, (ולא יסא שום רישום עבירה ניכר על העושה העבירה, מה שאין כן כשעושה תשובה רק מיראה, שאז זדונות נעשים רק כשגגות, גם השוגג צריך כפרה ועדיין רישום העבירה ניכר על העושה), והש"י יודע האמת. וז"ש אהרן אל נ"א (שכבר עשינו תשובה), תשת עלינו חטאת"ת (בשוגג שמקודם עשו תשובה מיראה, כמ"ש להם הקב"ה ומדוע לא יראה כו' (במדבר יב ח). והנה בתשובה מיראה עדיין נשאר חטאת בשוגג, ועדיין רישום העבירה ניכר, רק אחר כך הקדושים הללו ודאי עשו תשובה מאהבה, ולא נשאר שום רישום חטא, רק פעולת העבירה היינו התעוררות רע תחול על ראש שונאי ישראל כמ"ש לעיל. וז"ש אל נ"א כעת שכבר עשינו תשובה מאהבה, לא תשית עלינו חטאת בשוגג, אפילו לאפוקי על זולתינו תשימם). וז"ש אשר נואלנו בקודם במזיד, ואשר חטאנו אחר כך אחר עשיית תשובה מיראה נשאר חט"א,

רק על אחר ישימנו, ומה פשע אחרים בזה. גם אומרו חטאת"ת שהוא שוגג, ובמזיד היה. גם אומרו נ"א כעת, לשלול הקודם. ונ"ל על פי מה ששמעתי מקשים הלא בטבע מצות להשפיע טובות לעולם, ובטבע העבירות לפעול רעות, כי שכר מצוה מצוה ושכר וכו' (אבות פ"ד מ"ב), ומאתו ית' לא תצא וכו' (איכה ג לח). והנה כשיצטרך האדם להשפיע רעות לשונאי ישראל המעיקים לישראל, מאין תבא זאת ההשפעה, אם בעושות המצוה הרי פעולתה טובה, ואם בעשיית העבירה מי התירה. ושמעתי שהוא בפועל עבירה לשמה (עיין נזיר כ"ג ע"ב), ואין כאן מקומו. ולי הקטן נראה שהוא על ידי עשיית תשובה מאהבה שזדונות נעשים זכיות (יומא פ"ו ע"ב), היינו שתפעול העבירה טובה לישראל כמו הזכיות שיבא על ידם טובות לישראל, כן על ידי תשובה כזו כי העבירות שעשו הבעלי תשובה אשר טבע העבירות ישפיעו רעות, הנה הרעות יחולו על ראש שונאי

מתורתם של צאצאי הק':

השכינה, ועל זה אמר לו מרע"ה שאל תירא מזה, כי הנה הטעם אמרו חז"ל מפני שאיחרו לבוא תחת כנפי השכינה, ועוד אמרו חז"ל אם אדם מעמיד תלמיד הגון אף שהמעמיד עצמו אינו במדרגת התלמיד, עכ"ז עולה גם הוא במדרגת תלמודו, ואמרו הטעם כדי שלא יהא רבו בגיהנום ותלמידו בגן עדן, והנה עפ"י שני הטעמים הללו, גם אתה תעלה במדרגת עם בני ישראל, כי הלא אתה ידעת חנותינו במדבר, היינו בשעת מתן תורה, ולא אחרת לבוא, ועוד היית לנו לעינים, היינו לאחד מעיני הדור, ורבים מעם בני ישראל היו תלמידיו, לזאת גם אתה תעלה במדרגת תלמידך, וכנ"ל, ודו"ק. (צמח דוד)

ויאמר משה לחובב, נוסעים אנחנו אל המקום, לכה אתנו והטבנו לך. ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי, ויאמר משה אל נא תעזוב אותנו, כי כל כן ידעת את חנותינו במדבר והיית לנו לעינים.

ויש להבין מה חידש לו משה רבינו ע"ה בבקשתו שנית שלא יסרב בו עוד, וי"ל כי לזאת סירב יתרו על בקשת מרע"ה בראשונה, כי הבין יתרו כי לא יוכל לבוא למדרגה העליונה מעלת עם בני ישראל, כי ישראל המה על כנפי השכינה, וגרים המה תחת כנפי השכינה, וזה פ"י תשובה יתרו: לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי, לזאת גם אתה תעלה במדרגת תלמידך, וכנ"ל, ודו"ק.

מהנעשה בחצרות קדשינו:

העולים לדינוב:

בשבת זו שוהים בדינוב קבוצה של יהודים שבאו מרחבי תבל לרגל הילולת הרה"ק הסבא קדישא רבי ישכר בער מראדשיץ זצוק"ל החל בער"ש ח"י סיון. כמו"כ עלו לציין במשך השבוע יהודים שבאו לפולין להתפלל על קברי הצדיקים.

הילולת הגה"ק ר' יהודה אסאד זצוק"ל הטמון ב"סערדאהיל" ביום ההלולא כ"ג סיון, הנסיעה כולל: פרשבורג, אושפיץ, בירקנאו, קראקא, ליזנסק, לוצוט, רימנוב, אוהל, ליסקא, קרעסטיר, קאליב, ונשארו מקומות בודדים למקדימים. אפשר לברר פרטים ולהזמין בטל' 052-7676851.

כמו"כ ישוה בדינוב בשבת פרשת פנחס קבוצה, ובשבת נחמו, המעוניינים להשתתף יפנו אלינו, ויש אפשרות למשפחות.

לשבת מברכים אלול ושבת ר"ח אלול תבוא הודעה מיוחדת.

האוהל, לאלו שרוצים ללכת בשבת לציין רבינו, כמו שנהגו צדיקים שאפשר ללכת בשבת לציין הצדיקים, ורק מבקשים מההולכים בגלל מבנין המוסדות לאוהל רבינו להישמע להוראות וללכת רק בשביל המיוחד כדאי לא ללכת בטעות במקום שהוא מוסכן עקב בוך עמוק הנמצא במקום.

שבתות הקיץ בדינוב:

בשבת פרשת שלח ישוה בדינוב קבוצה בס"ד, ביחד עם נסיעה לשאר קברי צדיקים לרגל

עירוב חצרות בדינוב

לרגל שבתות הקיץ בדינוב הותקן עירוב בחצר של מוסדותינו בדינוב ע"פ הוראת הרבנים שליט"א למרות שהוא מוגדר מסביב, אבל יש בו עוד מפעל ששייך לגוים, והוא חצר השותפין, ולחומרא עשו עירוב לחצר, ע"מ שיוכלו לטלטל בו, ושלא יצא ממשכול ח"ו.

כמו"כ נפתח דלת כניסה מיוחדת לאוהל רבינו באופן שלא צריכים לעבור בכלל את בית הקברות דשם, ואפשר דרך שביל מיוחד להגיע הישר לתוך

בכל ליל שישי בשעה 10.00 מתקיים שיעור בספר 'אגרא דכלה' בבית המדרש דינוב רחוב בלזר 17 שכונת בית ישראל. זמן תפילת שחרית בשב"ק בשעה 10.30 - קידושא רבא במקום - בבית מדרשינו לא מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה

הגליון יוצא לאור ע"י מוסדות 'בני יששכר' בית המדרש דינוב, רחוב בלזר 17 ירושלים
הערות אפשר לשלוח לת.ד. 5495 ירושלים או באימייל: info@moreshet.pl
המעוניינים לקבלת העלון באימייל, ישלחו בקשה לאימייל הנ"ל.